

[Lilli Gyldenkilde]

vedtoges med 97 stemmer (S, KF, V, RV, CD, KRF og Steenholdt (Grøn.)) mod 16 (FP); 12 (SF) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Da der til dispensation kræves, at $\frac{3}{4}$ af de stemmende tilslutter sig forslag herom, er samtykket givet.

Man gik da til:

14) Tredje behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige, af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. og af lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond. (Forstærket indsats mod langvarig ledighed).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).

(Fremsat 13/10 88. Første behandling 25/10 88. Betænkning 12/12 88. Første del af anden behandling 14/12 88. Tilføjelse til betænkning 15/12 88. Anden del af anden behandling 15/12 88. Tillægsbetænkning 16/12 88).

Der var stillet 8 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sættes først til forhandling.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Må jeg indledningsvis takke kollegerne i Arbejdsmarkedsudvalget for den langmodighed, langt hovedparten af medlemmerne har vist i den situation, vi har været i.

Den situation, Folketinget står i, og den situation, Arbejdsmarkedsudvalget har stået i, er, at der nu om 14 dage træder et stykke lovgivning i kraft, som gør, at 10.000–15.000 mennesker ikke ved, om de har mistet deres eksistensgrundlag.

Det er baggrunden for, at Arbejdsmarkedsudvalgets medlemmer har vist langmodighed over for en utrolig svær proces i Arbejdsmarkedsudvalget, en utrolig svær proces, fordi det har knebet med tiden. Bølgerne er somme tider gået højt, men jeg synes, vi har klaret problemerne på en voksen måde.

Jeg synes, det er godt, at vi nu får en tredjebehandling, således at 10.000–15.000 danskere nu, 14 dage før de ellers ville miste deres eksistensgrundlag, kan få at vide, at der er et folketingsflertal, der kerer sig om deres stilling i samfundet.

Så vil jeg godt sige, at jeg synes, det er bedrøveligt at se, hvordan man skal lege med sagerne, som det er foregået her.

De ændringsforslag, som ganske rigtigt er kommet sent, er blevet gennemgået i udvalget. Udvalgets medlemmer har haft mulighed for at stille de spørgsmål, de ville; arbejdsministeren har svaret skriftligt på de spørgsmål, der blev stillet. Befolkningen har kendt udgangspunktet for denne lovgivning siden den 9. december, og det er da også baggrunden for, at Folketinget har fået flere henvendelser i sagen.

Det er baggrunden for, at vi finder det rimeligt, at dette lovforslag vedtages. Mange tusinde mennesker skal kende deres stilling om 14 dage, og det synes vi ikke det ville være rimeligt at udsætte.

Det arbejde, vi har været igennem i de sidste syv dage, har været et meget intensivt arbejde for at få to lovgivninger til at passe ind i hinanden, så vi kunne give mennesker i det danske samfund yderligere muligheder efter de samme retningslinjer, som vi kender fra arbejdstilbudsloven.

Den langmodighed, som udvalget har vist, har selvfølgelig været nødvendig; ellers havde vi ikke kunnet komme frem til tredje behandling i dag.

Vi har fået stillet en række ændringsforslag, som har klaret de problemer, der har været med afgrænsning af dem, der er omfattet af ordningen, nemlig de deltidsledige på supplerende dagpenge. Vi tror på, at når disse ændringsforslag er stemt igennem, og når det endelige lovforslag senere i aften er vedtaget, så vil vi have skabt et endnu bedre grundlag for de ledige i Danmark.

Jeg skal på Socialdemokratiets vegne meddele, at vi stemmer for samtlige de ændringsforslag, arbejdsministeren har stillet.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er formentlig ikke ukendt for nogen, der har lyttet og fulgt lidt med i denne debat i de seneste dage, hvad der er SF's synspunkt på ændringsforslagene.

[Lilli Gyldenkilde]

Vi mener, det var bedre, om lovforslag nr. L 55 var blevet vedtaget uden de nye ændringsforslag, det, som nu bliver puttet ind i lovforslaget igen, og jeg skal sige, at SF stemmer imod dem alle sammen.

Vi havde allerede i går gjort det helt klart, at vi ønskede at stemme for det forlig, som man i første omgang havde fået strikket sammen om, hvordan man klarer problemerne med at give bedre uddannelsesmuligheder og bedre jobtilbud ikke mindst til de langtidsledige. Det havde vi givet udtryk for, det lå i, at vi ville stemme for det lovforslag, der forelå, efter at ændringsforslagene i går var blevet stemt ud.

Hvad er det så, man i nogle af de store partier, regeringspartierne og Socialdemokratiet, har brugt næsten hver nat til her? Jo, det er at finde en model, efter hvilken man kan sørge for, at 3.500 ud af langt over 200.000 ledige får en begrænsning i deres dagpenge, som såmænd kun er supplerende dagpenge, fordi de jo har deltidsarbejde. Det har man brugt dage og nætter på.

Forligspartierne og Socialdemokratiet har selvfølgelig været orienteret undervejs. Vi i udvalget har så måttet stå stand by, når det passede, at man var nået sammen om 2-3 af tingene; så kunne vi få forelagt dem, og så kunne vi igen få at vide, at man ikke var blevet færdig, osv., osv.

Jeg beder altså forsamlingen forstå, at det simpelt hen er en uværdig måde at køre tingene på at ville lave sådan et kæmpenummer ud af at reducere 3.500 menneskers mulighed for at få supplerende understøttelse. For det er, hvad det handler om. Så har man godt nok, i og med at man kommer med ændringsforslag nu om, at det skal blive sværere, brugt tiden på at få lettet det igen. Det er stort set det, der er sket.

Jeg vil give medhold i, at var lovforslaget blevet vedtaget, som det første gang forelå, havde det set langt værre ud, for så havde der ikke kun været tale om ca. 3.500 – hvilket jeg stadig væk heller ikke tror det er, men det er jo det tal, som forligsparterne selv sætter på.

Det er klart, at der er sket en form for afgrænsning. Vi ved nu af bemærkningerne til ændringsforslagene, at dette må ikke ramme – og sådan vil jeg gerne have at ministeren bekræfter det skal forstås – de mennesker, der arbejder i fiskeindustrien, havnearbejdere og løsarbejdere på havnen eller hotel- og restauran-

tionspersonale. Det er, hvad der står i bemærkningerne.

Jeg ved godt, det er frygtelig svært at afgrænse. Det har det været i alle de år, vi har arbejdet med denne lovgivning, så hvorfor i alverden har man troet, man kunne gøre det over tre nætter? Det kan ikke afgrænses. Nu står vi så i den situation, at vi ikke ved, om de, der er ansat i undervisningssektoren og må stykke et job sammen, som ikke kan blive fuldtids, men modtager supplerende understøttelse, kommer under forslaget. Det kan være, ministeren vil svare. Vi ved ikke, om børnehavepædagogmedhjælpere, sygehjælpere osv., som arbejder i den offentlige sundheds- og service- og socialsektor, er omfattet af lovforslaget eller ej.

Man gør klokkerent klart i bemærkningerne, at man ikke har kunnet afgrænse det helt. Man har fået nogle grupper ud, og det skal I da ikke have utak for, når man nu endelig skulle lave en sådan ordning. Men det er helt klart, at utilsigtede konsekvenser nu skal undersøges inden for de næste lange perioder, og med det kæmpeadministrationsarbejde, som ikke alene er blevet lagt i det her i huset og ovre i ministeriet, men nu også bliver lagt i det ude i a-kasserne på grund af denne vedtagelse, er det simpelt hen utilstedeligt. Vi kan ikke være det bekendt.

Det skal være mine ord til at forklare, at vi siger nej til alle disse ændringsforslag.

Så vil jeg bagefter sige et par ord om det endelige lovforslag, når jeg får lejlighed til det.

Jeg skal ikke undlade her på det sidste at sige tak til en meget tålmodig udvalgsformand og tusind tak til sekretærhjælpen. Det har vel nok været et hårdt arbejde, men I har klaret det flot. Men det har vel nok været svært.

Glistrup (FP):

Uden for al tvivl vildledte Socialdemokratiets ordfører groft Folketinget, da han under ændringsforslagenes behandling sagde, at hvis nu ikke Folketinget fik lov til at tredjebehandle forslaget, så var der 10.000–15.000 mennesker, der mistede noget pr. 1. januar 1989. Det er direkte usandt. Det er helt skinnende klart, at hvis man bare havde fortsat med at behandle det lovforslag, der var vedtaget ved anden behandling, så ville det problem overhovedet ikke opstå.

Lige så usandfærdigt var det, da den socialdemokratiske ordfører sagde, at man jo har

[Glistrup]

kendt disse ændringsforslag fra den 9. december. Nej, arbejdsmarkedsordførerne har kendt dem fra den 16. december, dvs. i dag, kl. 16.10. Andre mennesker har ikke haft skyggen af en chance for at lære det her at kende og har ikke på nuværende tidspunkt haft nogen som helst mulighed for at kende de ting, der ligger i disse ændringsforslag. Det er noget helt fuldstændig nyt, som vi får kl. 16.10.

Til et lovforslag, som nu er til tredje behandling og skal vedtages endeligt, kommer der noget totalt nyt kl. 16.10, og nu står vi her kl. 20.40 og er i gang med en tredjebehandling af noget, som overhovedet ikke har været fremme for nogen som helst, hverken i befolkningen eller i Folketinget eller noget som helst andet sted. Det er sandheden om det lovjaskeri, som foregår her i dette øjeblik.

Så må man selvfølgelig ikke have lov til at sige, som fru Pia Kjærsgaard gjorde, at det er, fordi folketingsmedlemmerne hellere vil på juleferie end passe deres arbejde. Jeg skal ikke blande mig i, hvad der er baggrunden for det, men det er i hvert fald aldeles uanstændigt, det, der sker.

Hvad er det så for noget, man skal tage stilling til? Ja, i denne side-op-og-side-ned skal jeg bare læse nogle få linjer om, hvad det er, der skal afgøres:

»Et medlem, hvis ret til dagpenge er bortfaldet efter stk. 1, bevarer uanset stk. 1 retten til nedsatte dagpenge, indtil medlemmet påbegynder et arbejdstilbud efter § 1, stk. 3, 3. pkt., eller § 1, stk. 4, nr. 5, i lov om arbejdstilbud til ledige eller har afslået arbejdstilbudet.

Et medlem, hvis dagpengen er bortfaldet efter stk. 1, og som ikke benytter sig af retten til et arbejdstilbud efter § 1, stk. 1, 3. pkt., eller § 1, stk. 4, nr. 5, i lov om arbejdstilbud til ledige, har ved fuld ledighed alene ret til dagpenge som deltidsforsikret. Retten til dagpenge som fuldtidsforsikret genindtræder, når medlemmet har haft mere end 300 timers beskæftigelse inden for en periode på 10 uger eller et arbejdstilbud.«

Det er bare nogle af de regler, der er, men sådan fortsætter det side op og side ned, og Folketinget skal nu tage stilling til, om det giver en ret og rimelig afgrænsning mellem de mennesker, der er tale om ude i det danske samfund; om det nu er de rigtige, der får bevilget dagpenge, og de rigtige, der ikke får dagpenge.

Er dette afgrænsningen på f.eks. alle de områder, fru Lilli Gyldenkilde omtalte, om det er sygehjælpere eller det er fiskeindustriens arbejdere eller det er rejsemontører eller det er bibliotekarer eller det er vagtlæger på sygehuse eller hele den stribe vidt forskellige arbejdsforhold? Det skal afgøres efter de regler, vi har sagt her.

De mennesker, det drejer sig om, har ikke nogen som helst mulighed for at komme til Folketinget og sige: Her er de og de argumenter for, at man har overset ditten og datten.

Derfor har vi selvfølgelig spurgt arbejdsministeren: Jamen er det nu helt i orden? Svaret var ganske enkelt – og det er refereret i tillægsbetænkningen, så der er begået diskretionsbrud, det var allerede gjort, da vi skrev det – at det kunne arbejdsministeren ikke overskue, fordi der er så mange forhold på arbejdsmarkedet.

Det er det, vi ved om det: Det er et område, som arbejdsministeren ikke kan overskue, og så skal det absolut gennemføres her og nu, selv om det ikke er nogen som helst hastesag, at disse nye ting absolut skal presses igennem. Det eneste er prestige mellem Socialdemokratiet og regeringen. Man er bange for at få at vide, når man kommer hjem i sin valgkreds her op mod jul, at det skulle man ikke være gået ind på, det forlig eller det forlig. Her skal forliget være i havn og være puttet ind i lovteksten.

Det er et rent og skært Christiansborgnummer, der laves. Det er sagligt aldeles uforsvarligt. Det er ikke på nogen måde et påtrængende tilfælde, som der står i den forretningsorden, som flertallet dispenserede fra. Det er simpelt hen noget, som man ikke anstændigvis kan være bekendt.

Når vi så skal tage stilling til disse 8 ændringsforslag, så er det i hvert fald godt, at der engang har været et fornuftigt menneske i Folketinget – en mand fra et regeringsparti endda, fra Venstre, Danmarks Liberale Parti, formand for dette parti, Erik Eriksen hed han – og han sagde noget særdeles fornuftigt, som det ville være rart hvis hans ætlinge nu fulgte: Er du i tvivl, så stem nej. Jeg kan ikke tænke mig, at der findes sådanne supergenier hverken i Venstres gruppe eller andre steder, at de ikke ville være i tvivl om disse reglers rimelige indretning, efter at de har haft lejlighed til lige at kaste et blik på disse forslag med ganske kort varsel.

[Gillstrup]

Jeg tror, vi ganske roligt kan sige, at der er ikke et eneste folketingsmedlem, som uden at tvivle vil sige, at det her er i orden. Bevares, så er der nogle, der siger: Jamen når vores arbejdsminister anbefaler det, så må vi også stemme for det.

Men det er jo den direkte fornægtelse af demokratiet og parlamentarismen at sige:

Vor fører tænker, så vi andre kan grise fro i folden vandre.

Det er Jacob Paludan. Det er simpelt hen ikke noget, som man med rimelighed kan gøre i et demokrati. Det forudsætter, at hvert eneste af de 179 folketingsmedlemmer har en passende tid fra et lovforslags fremsættelse – normalt går der ca. 10 dage før første behandling. Derefter har man over 2-3 behandlinger en periode på nogle måneder, når det er så svært tilgængeligt stof som dette her, til at lytte til deputationer, til de indlæg, der kommer fra befolkningen. Sådan fungerer demokratiet. Men det er jo ikke demokrati, der interesserer, det er demokratur, hvor man tager hensyn til prestigen hos nogle partiorientationer, der ikke vil være til grin, fordi de har måttet forhandle i 7-8 nætter, hvor de tilsyneladende ikke har fundet ud af det.

Vi kunne glimrende have gjort det her til 1001 nats eventyr, og så var der måske en chance for, at man var kommet ud fra pavekonklavet med et eller andet resultat, hvor man kunne sige: Hil dig, hr. arbejdsminister, hil dig, hr. Nyrup Rasmusen, nu har I virkelig fundet det, som er forståeligt for befolkningen, det, som rammer rimeligt og retfærdigt.

Det er jo ikke noget med en overgangsregel lige omkring den 1. januar, det er noget, der skal gælde bestandig fremover.

Og som fru Lilli Gyldenkilde helt korrekt fremhævede, er det noget, der skal administreres ca. 2.000 forskellige steder ude over Danmark. Fra den 1. januar 1989 skal disse regler administreres, og når man kender lidt til dagligliv i Danmark i den sidste halvdel af december måned, kan man så tro på – med alle de mennesker, der skal administrere disse totalt uforståelige, uanvendelige regler fra den 1. januar 1989 – at det vil være en let start?

Jeg tilråder endnu en gang meget, meget kraftigt forligspartierne at træde tilbage fra dette forsøg på at lave lovjaskeri og i stedet for sige: Her er tale om noget helt nyt lovstof, som Folketinget ikke tidligere har beskæftiget sig

med overhovedet. Nu laver vi et lovforslag, som fremsættes i Folketinget måske den 10. januar 1989, hvor vi mødes igen, og så behandles det på ganske normal måde med første behandling, udvalgsbehandling, anden behandling, eventuelt fornyet udvalgsbehandling, tredje behandling, hvor folk kan komme ind i deputationer osv.

Det er bestemt ikke noget, som flertallet har grund til at være stolt over at give formanden i afskedsgave, at det skal være hans sidste indtryk fra formandsstolen af, hvordan dansk demokrati fungerer. Desværre er det jo et typisk eksempel, men det er bestemt ikke nogen pæn afskedsgave til vores formand.

Bollmann (CD):

Der har været talt lidt om proceduren i udvalget. Jeg er helt bevidst om, at en masse mennesker og vel også folketingsmedlemmer har en eller anden form for tolerancetærskel. Jeg vil også gå så langt som til at sige, at i visse situationer, på nogle af de møder, vi har haft, har vi været i betænkelig nærhed af en sådan grænse. Men jeg synes, det er gået udmærket, og jeg synes, udvalgsmedlemmerne skal have tak for god og rolig opførsel.

Men til selve ændringsforslagene. Ved anden behandling udtrykte jeg glæde over, at reglerne om de supplerende dagpenge var bortfaldet. Jeg tror også, jeg gav udtryk for en vis skepsis med hensyn til, at der nok ville komme noget her ved tredjebehandlingen. Jeg kan roligt konstatere, at den glæde, jeg udtrykte, helt er forsvundet.

Det ligger ligesom i luften i ministerens ændringsforslag og i bemærkningerne, at det skulle være nogle meget store fordele og nogle meget fine tilbud, man kommer med nu. Jeg må indrømme, jeg har meget svært ved at se de fordele. De første fordele, man får, er i hvert fald, at man mister supplerende dagpenge under de omstændigheder, der er angivet. Jeg kan altså ikke acceptere, at det skulle være nogen fordel. De kommer først til at virke, efter at ulemperne er sat ind. Derfor er vi stadig væk skuffede over, at der sker denne stramning for de supplerende dagpenge.

Så har jeg nogle lidt mere tekniske spørgsmål. Det er jo, som andre har været inde på, ret begrænset, hvad vi har haft af tid til at sætte os ind i tingene og se på, hvordan virkningerne

[Bollmann]

egentlig vil være. Jeg opfatter i hvert fald stadig væk de regler, som her indføres, som regler med tilbagevirkende kraft, alene af den grund, at perioden med de 78 uger tæller tilbage fra den 1. januar 1988. Det er vi også utilfredse med.

I bemærkningerne til ændringsforslag nr. 6 og 8 står der noget under reglerne om tro og love-erklæringer og dagpengegodtgørelse, som jeg ikke rigtig kan få til at passe. Der står:

»Hvis medlemmet således i en uge inklusive merarbejde er nået op på fuld overenskomst-mæssig arbejdstid eller mere, skal der ikke betales dagpengegodtgørelse.«

Det kan da godt lyde rimeligt, at der ikke skal betales dagpengegodtgørelse, når man har mere end fuld overenskomstmæssig arbejdstid, men hvis man »kun« når op på fuld overenskomstmæssig arbejdstid, hvad så? Skal der så heller ikke udbetales dagpengegodtgørelse? Jeg vil gerne have en forklaring fra ministeren, for hvis det er tilfældet, så kunne man spørge: Hvornår skal der så egentlig udbetales dagpengegodtgørelse, hvis der aldrig skal? Hvis det er konklusionen, er det lige før vi stemmer for lovforslaget, for det har været en af vore største anker imod det, at arbejdsgiveren skal betale dagpengegodtgørelse. Jeg synes, der er noget ulogisk i den kommentar, men det håber jeg jeg kan få forklaret af ministeren. Jeg mener ikke, der har været tid til at finde ud af, hvordan det egentlig hænger sammen.

Jeg har også et andet spørgsmål, nemlig om forholdet mellem arbejdsgiver og lønmodtager. Når man nu skal til at diskutere, om der skal betales dagpengegodtgørelse, så vil jeg godt spørge, om timeoverførsel skal modregnes i den situation. Altså, hvis der er timer nok til en ekstra dag, om jeg så må sige, betyder det så, at arbejdsgiverne er fri for at betale dagpenge fra første ledighedsdag? Jeg tror, ministeren forstår, hvad det er, jeg mener.

Men hvis jeg har forstået de her ting rigtigt, vil vi da godt støtte ændringsforslag nr. 6-8, og der er også et enkelt, som er redaktionelt, som vi ikke har noget imod, nemlig nr. 2. Men alle de øvrige, specielt nr. 5 og de ting, der hænger sammen dermed, kan vi under ingen omstændigheder støtte.

Jeg skal sige noget om selve lovforslaget i næste omgang.

Glønborg (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side skal der lyde en tak til de mennesker, som har slidt umådelig meget med at få det her på plads. Vi har forståelse for, at det har været en meget vanskelig proces at finde den korrekte beskrivelse af løsningen på de problemer, som man har arbejdet med.

Vi har ikke været betroet at være med i dette arbejde, men vi har nu såvel skriftligt som mundtligt fået lejlighed til at sætte os ind i, hvad sagen drejer sig om.

Ligesom andre ordførere har givet udtryk for, vil jeg godt tilslutte mig, at det har skullet gå hurtigt. Det har også været vanskeligt. Derfor beror den tilslutning, som vi vil give ændringsforslagene, naturligvis på en vis tillid til de mennesker, som har lavet arbejdet.

Noget af det mest tillidvækkende er i mine øjne en erkendelse af, at noget, man har slidt meget med, måske ikke er helt fuldkomment, og det kommer klart til udtryk i bemærkningerne til de ændringsforslag, der er lagt på bordet her. Der er nemlig to afsnit, hvori de hårdt arbejdende forligsparter har erkendt, at der måske kunne være noget, man ikke har ramt helt præcist endnu, og derfor vil man i første kvartal se på, om man nu har ramt helt rigtigt eller en korrektion er nødvendig. I andet og tredje kvartal i 1989 vil man vurdere de økonomiske virkninger. Hvis heller ikke de bliver tilfredsstillende, er man også villig til korrektioner. Det, at man har turdet skrive disse ting i bemærkningerne og erklæret en klar vilje til at rette, hvis der er noget, der skal rettes, gør, at jeg har tillid til, at det er rigtigt at tage de beslutninger, vi skal tage nu.

Derfor betragter jeg den optræden, vi har set i denne sag fra Fremskridtspartiets side, som ren populisme og medieflip.

Jeg har siddet i Arbejdsmarkedsudvalget og har haft fornøjelse af at gøre det sammen med hr. Glistrup. Jeg er klar over, at om der er nogen af os, der har forstået, hvad sagen drejer sig om, er det hr. Glistrup. Han har en fantastisk evne til at læse hurtigt og sætte sig ind i tingene. Derfor er jeg helt sikker på, at han har læst det, der står her, og forstået det.

Derfor må jeg sige, at den måde, som hr. Glistrup forsøgte at fremstille det her som en umulighed på, er ren demagogi. Ellers vil jeg tilbyde hr. Glistrup et kursus i højt læsning. For det er lige netop det, sagen drejer sig om.

[Glønborg]

Vi kom heldigvis over problemerne i kraft af en kyndig ledelse af mødet, så vi nu får lov til at tage stilling til disse ændringsforslag. Kristeligt Folkepartis ønske er, at vi vedtager dem, sådan som de foreligger.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

De ændringsforslag, som vi i denne runde tager stilling til, har tre hovedmål. Det ene er en forstærket og aktiv indsats mod ledigheden. Det andet er, at vi på en og samme gang vil give de ledige større muligheder og større pligter. Det tredje hovedmål er, at vi vil gennemføre nogle besparelser, nemlig de besparelser, der fremgår af bilag 2, som er dateret 9. december 1988, til betænkningen, som er dateret 12. december 1988, altså temaer, der har været velkendt for Folketinget i lang tid.

Jeg vil godt sige til hr. Glistrup, at det overrasker mig efterhånden ikke, at hver eneste gang vi kommer med forslag til besparelser på arbejdsmarkedsområdet, er hr. Glistrup modstander. Det gælder dette forslag til besparelse, og det gjaldt lovforslag nr. L 57, som også var et forslag til besparelse. Hr. Glistrup er simpelt hen modstander af besparelser i arbejdsmarkedspolitikken. Det har vi efterhånden lært, at sådan er det.

Det viser noget om hr. Glistrups holdning til besparelser, når det kommer til stykket i praksis. Hr. Glistrup tør ikke lægge ryg til det, når man skal spare på områder, hvor det rammer det enkelte menneske, som skal modtage en offentlig ydelse. Vi har taget til efterretning, at hr. Glistrup er modstander af besparelser i arbejdsmarkedspolitikken. Det er en af grundene – en af mange grunde i øvrigt – til, at det er så naturligt, at vi må vende os til Socialdemokratiet, når der skal føres seriøs arbejdsmarkedspolitik.

Så vil jeg godt til nogle af de konkrete bemærkninger sige, at jeg synes, at både fru Lilli Gyldenkilde og hr. Bollmann ser forkert på de forslag, der drejer sig om en forstærket indsats. Fru Lilli Gyldenkilde talte om, hvor mange vi ville ramme. Jamen hvem var det, fru Lilli Gyldenkilde talte om i det tilfælde? Det var de 3.500 deltidsbeskæftigede, som gerne vil have fuldtidsbeskæftigelse, og som vi giver et tilbud om fuldtidsbeskæftigelse i tillid til, at når man er fuldtidsforsikret og søger fuldtidsarbejde, så er det, fordi man mener det, og når man i en pe-

riode på halvandet år ikke har kunnet skaffe sig et fuldtidsarbejde, så er man faktisk glad for det tilbud, vi giver om, at man skal have fuldtidsbeskæftigelse. Det er ikke at ramme. Det er at give en chance.

Jeg vil sige til hr. Bollmann, at den form for tilbagevirkende kraft, hvor vi med tilbagevirkende kraft giver folk en chance, har jeg sympati for. Hvis det var at ramme, så var det noget andet, men det er en chance til de enkelte, og derfor er det selvfølgelig rimeligt at beregne så langt tilbage, som vi administrativt kan, og sige, at alle de, vi overhovedet kan samle op og give dette tilbud, skal have det. Det er faktisk det, forslaget om arbejdstilbud til de deltidsbeskæftigede med supplerende dagpenge drejer sig om.

Hr. Bollmann gjorde nogle bemærkninger om ugeopgørelsen, som er omtalt i betænkningen side 10, og jeg vil gerne bekræfte, at det er et forslag, som hr. Bollmann må støtte i konsekvens af den holdning, hr. Bollmann havde ved første og anden behandling af dette forslag. Det, det drejer sig om, er, at hvis en arbejdsgiver må hjemsende medarbejdere f.eks. på grund af vejrlig, f.eks. en tirsdag, hvor der så ingen arbejdstimer bliver, og de pågældende medarbejdere kommer tilbage onsdag, torsdag og fredag og har overarbejde for at nå det arbejde, som den pågældende mester har lovet at udføre for kunden, så er det altså ikke sådan, at de pågældende medarbejdere får overarbejdsbetaling for de sidste tre dage og dagpengegodtgørelse for tirsdagen. Nej, vi beregner timetallet for hele ugen, og hvis man kommer på fuld arbejdstid eller mere end fuld arbejdstid, så bliver der ikke udbetalt dagpengegodtgørelse. Hvis man kommer et par timer under, bliver der udbetalt en del af dagpengegodtgørelsen.

Det er altså et synspunkt, som i høj grad er imødekomende over for specielt de håndværksmestre, gartnere og lign., der er afhængige af vejrforholdene, og derfor er det selvfølgelig helt naturligt, at hr. Bollmann og CD må støtte det forslag i konsekvens af de ændringsforslag, der blev stillet i forbindelse med andenbehandlingen.

For så vidt angår den beregning af timeoverførslen, som ligger i forslaget, vil det være arbejdsdirektøren, der fastsætter reglerne baseret på forhandling med arbejdsmarkedets parter i en sund erkendelse af, at arbejdsmarkedet er

[Arbejdsministeren]

mangfoldigt, og at det er klogt at inddrage arbejdsmarkedets parter.

Derfor vil jeg også sige, at jeg føler, at hr. Glønborg i langt højere grad forstår forholdene på det danske arbejdsmarked end hr. Glistrup. Hr. Glønborg ved, at forholdene er mangfoldige, og at ingen i dette land er så kloge, at de kan overskue alle forhold på det danske arbejdsmarked og alle forhold i hver eneste branche, fordi brancherne er så forskellige.

Derfor vil jeg gerne sige hr. Glønborg tak for de bemærkninger, der faldt om dem, der har lavet arbejdet.

Det er en tak, som i høj grad skal videregives til embedsmænd i Arbejdsministeriet, som har slidt nat og dag, for at vi i dag kan gennemføre en lovgivning, som bliver til gavn og glæde for en stor del af den danske befolkning.

Jeg skal takke hr. Glønborg for bemærkningerne, og jeg skal sørge for, at de bliver videregivet til mine embedsmænd.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg ved såmænd godt, at der efterhånden ikke er mange, der hører efter, fordi tiden er gået, men om ikke andet så for referatets skyld og ikke mindst af hensyn til arbejdsministeren vil jeg godt lige sige, at det var dog rørende at høre forsvaret over for hr. Glistrup om, at der var kæmpebesparelser i det her, og at det var for galt, at hr. Glistrup og hans parti ikke ville være med til det.

Men samtidig var argumentet imod, at jeg ikke ville være med til det, fordi det kommer til at ramme mange mennesker, at deri tog jeg helt fejl.

Jeg må bede ministeren finde ud af, hvilket argument han vil bruge. Hvis han sparer penge ved det her, så er det klart, at det rammer nogle mennesker. Det er jo også den skinbarlige sandhed bag det.

Arbejdsministeren talte om at give folk en chance, hvilket jeg da tror ministeren mener, det gør vi da alle sammen. Hvis jeg vidste, der var job til dem, vi taler om, så ville jeg også stemme for det; men jeg ved, der ikke er job til dem. Det er jo det, der er problemet.

Men når så ministeren siger det, som han fik sagt her: »Vi giver nogle bedre muligheder«, skal det da anstændigvis nævnes, at det udelukkende er, fordi man først indfører en ny § 60,

ved hvilken man forringer folks muligheder. Der er i bilag til betænkningen optrykt et spørgsmål, som jeg stillede under udvalgsarbejdet og fik svar på. Heraf fremgår det helt klart, at hvis disse ændringer, som man nu står over for, ikke kom ind, så var de mennesker, vi taler om, dvs. deltidsarbejdende med fuldtidsforsikring og på supplerende understøttelse, fuldt ud ligestillet med andre, hvis de blev ledige.

Det er jo den skinbarlige sandhed, og ministeren kan heldigvis heller ikke rende fra det, for det fremgår klart af besvarelsen i udvalgets betænkning, som er afgivet i dag.

Glistrup (FP):

I arbejdsministerens lange forklarende redegørelse for disse forslag, som vi nu har fået serveret sidst på dagen i dag, var der også et stort afsnit om, at en af de ting, som disse forslag indebar, var besparelser. Det kan man nu ikke læse i det, vi hidtil har fået, men vi får i hvert fald den oplysning. Der er den regel, at når ministre kommer med besparelsesforslag, skal de angive, hvor meget de antager at spare ved forslagene, men det hele det er jo gået i en sådan sjukskerihurtighed, at der ikke nogen som helst steder er antydning af, at der er besparelser, endside hvor store besparelserne skulle være ved de forslag, der kommer nu.

Man kan på arbejdsmarkedsområdet i og for sig spare efter to forskellige systemer. Man kan tænke sig en generel satsnedsættelse. Vi har 800.000 mennesker om året, som i kortere eller længere perioder får dagpenge, og hvis man fordeler det besparelsesbeløb, som jeg forstod var væsentligt, ud over disse 800.000, er det selvfølgelig ikke så meget for den enkelte.

Men det er ikke den metode, der er fulgt her. Her er fulgt den metode, at det er nogle ganske enkelte mennesker, der samlet skal bære den store besparelse, som arbejdsministeren talte om, og det vil sige, at for den enkelte, som bliver ramt af disse regler, er det et meget stort beløb, som arbejdsministeren kalder besparelse, og som det pågældende menneske mangler i sin husholdning til at betale sin husleje, eller hvad der nu er tale om.

Det er altså systemet. Man tager nogle få mennesker ud. Vi har en uhyggelig mistanke om, at det er nogle ret tilfældige gidsler, der tages ud, at der ikke er rationelle, fornuftige ret-

[Glistrup]

færdighedsovervejelser bag det, at man altså nu tager nogle ganske bestemte mennesker ud, som skal bære hele den meget, meget tunge byrde.

Det skal træde i kraft den 1. januar 1989. De har formentlig 3 måneders eller 5 måneders opsigelse i deres lejemål og skal måske købe et nyt hus, eller hvad der bliver tale om, når nogle enkelte mennesker bliver ramt gevaldigt hårdt. Jeg kan levende forestille mig, at nogle af de 5.000 eller 8.000 eller 14.000 gidsler, som arbejdsministeren regner med nu skal bære hele hans kæmpebesparelse, synes, at de er uretfærdigt ramt. Det synes de muligvis endda alle sammen. Men der er nok også nogle af dem, der – når arbejdsministeren selv indrømmer, at han ikke kan overskue arbejdsmarkedet – med føje føler sig uretfærdigt ramt.

Hvorfor i alverden skal disse mennesker, der altså dømmes til en kraftig nedsættelse af deres levestandard, ikke have lov til at komme ind og forsvare sig og fremføre deres synspunkter i en deputation eller ved breve til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg, når de har haft lejlighed til at studere disse regler, som jo nok kræver i hvert tilfælde nogen tid for at blive opløst i deres bestanddele, før man forstår, hvad det i grunden går ud på?

Det er ikke fair behandling, at folk med ganske kort varsel bliver ramt med et vældigt beløb, som forrykker deres og deres families muligheder for at opretholde eksistensen. De har ikke engang haft nogen som helst jordisk mulighed for at få det at se. Det er jo ikke enhver Maren i køret, der har en telefax eller lignende og har kunnet få overført det, der blev uddelt, og selv trafik- og kommunikationsministerens postvæsen har måske nogle forsinkelser i disse dage, hvor man har travlt med forskellige andre ting.

Før det overhovedet går op for folk, må de allerede indrette sig på at blive ramt her til 1. januar. Det er derfor, at jeg må gentage mit stadige spørgsmål til arbejdsministeren: Hvorfor i alverden denne enorme hast og iltomhed med at få ramt nogle mere eller mindre tilfældige mennesker ude i systemet med så hurtig virkning?

Der er intet andet svar muligt, end at det er af hensyn til partipolitisk prestige for arbejdsministerens parti og dets samarbejdspartnere, at det færdige produkt er så elendigt og så svagt,

at det ikke vil kunne stå for en nærmere analyse. Derfor skal det luskes igennem i mørke aftentimer i årets mørkeste uge, så at der ikke er nogen, der kan finde ud af, hvad det i grunden er, der er blevet besluttet. Det er mørkets gerning, der gøres, og det er bestemt ikke lyssets engel, der går med glans gennem folketingsalen med det, som arbejdsministeren har serveret for os.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Der er ikke anledning til så mange bemærkninger i denne runde, men jeg vil godt sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg tror, fru Lilli Gyldenkilde skal vænne sig til, at det drejer sig om at gøre en større indsats for en mindre offentlig udgift. Det er faktisk det, der er kunsten i disse forslag. Vi laver på en og samme gang en større indsats for en mindre udgift. Jeg tror, Folketinget skal lægge sig efter at løse opgaverne på dem måde.

Fru Lilli Gyldenkilde siger, at der er ikke job til dem. Jamen fru Lilli Gyldenkilde ved jo godt, at for de ordinære arbejdstilbud er det sådan, at halvdelen af dem, der gennemfører et arbejdstilbud, umiddelbart efter kommer i vedvarende beskæftigelse. To år efter, at arbejdstilbudet er gennemført, er ⅔ kommet i vedvarende beskæftigelse.

Nu giver vi det samme tilbud til en gruppe, der i forvejen har tilknytning til arbejdsmarkedet. Jeg tror, at for denne gruppe, der i forvejen har haft deltidstilknytning til arbejdsmarkedet, vil andelen, som får egentlig vedvarende beskæftigelse ud af dette tilbud, blive endnu større end det, vi kendte på forhånd. Der er altså muligheder for at give disse mennesker det fuldtidsjob, de ønsker, og det er det, der er formålet med aftalen.

Så er jeg selvfølgelig glad for, at fru Lilli Gyldenkilde hæfter sig ved det bilag, der er optrykt, men jeg er lidt ked af, at fru Lilli Gyldenkilde ikke hæfter sig ved den sidste del af bilaget, der taler om, hvordan mennesker på deltidbeskæftigelse kan få nye muligheder i kraft af de ændringsforslag, vi gennemfører, uden at de først skal ud i egentlig ledighed. Det væsentlige er, at de får nye muligheder, uden at de først skal ud i ledighed.

Jeg bekræfter det, som fru Lilli Gyldenkilde gengav vedrørende dem, der bliver arbejdsløse. Men hvorfor skal det være sådan, at man først

[Arbejdsministeren]

skal ud i langvarig ledighed, inden man skal have mulighederne? Det, vi gør nu, er at åbne for, at de deltidsbeskæftigede får mulighederne direkte. Det synes jeg er godt.

Til hr. Glistrup skal jeg blot sige, at besparelsernes omfang er oplyst til Folketinget i betænkningen den 12. december 1988 – i den aftale, der er optrykt som bilag 2, og som jeg har refereret til én gang før. Jeg beklager, at hr. Glistrup ikke har læst bilaget.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg bliver nødt til at sige: Den går altså ikke, hr. arbejdsminister.

Der er ikke tale om, at fru Lilli Gyldenkilde skal vænne sig til, at man nu får mere eller mindre for pengene. Lad nu den diskussion ligge. Vi har i dag i Folketinget lempet formueskatten for formueejerne. Der var noget at tage af. Her er ingenting at tage af. Her er tale om mennesker, som arbejder på deltid, fordi de ikke kan få fuldtidsarbejde. Så laver man en masse krummelurer, og så siger man til dem: Og nu får I et bedre tilbud, nemlig at komme ud på et arbejdstilbud i stedet for at blive i jeres beskæftigelse.

Det er galimatias, det, der er lavet her, og tiden vil vise, at vi får ret. Jeg ved godt, at det kan man ikke bruge til ret meget herinde, men jeg vil i hvert fald have fred med mig selv og i min sjæl, og derfor agter jeg at stemme imod dette her.

Må jeg så ikke sige til ministeren, som siger, at der nok skal være arbejdstilbud nok, at det er jo sådan, at 84 pct. af alle arbejdstilbud bliver givet af stat, amter og kommuner. Det kan ministeren godt bare nikke til, han behøver såmænd ikke at gå herop og ulejlige Folketinget yderligere. Vi ved godt, at sådan er det. Og stat, amter og kommuner er i øjeblikket på grund af denne regerings politik inde i nogle nedskæringer, hvor man sender folk ud i læssevis fra socialektoren, sundhedssektoren, børnepasningsområdet og sådan nogle steder. Det er just den gruppe mennesker, vi taler om her.

Der er en bagstopperfunktion i stat, amter og kommuner, og derfor vil det blive dem, der skal skaffe disse jobtilbud. Altså bliver børnehavepædagogen fyret eller bedt om at gå ud i et andet arbejdstilbud et andet sted for at få mulighed for at få fuldtidsunderstøttelse på et senere

tidspunkt, og så kan en anden komme ind i hendes job i stedet for med tilskud efter den lov, der her bliver lavet. Så kringlet er det, og tiden vil vise, at jeg får ret.

Formanden:

Jeg beder om noget mere ro. Nu er det galt både til højre og venstre.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det er en noget speciel oplevelse at se fru Lilli Gyldenkilde og hr. Glistrup hygge sig i en tendens til at flygte fra den kendsgerning, at fru Lilli Gyldenkilde, når det angår supplerende dagpenge, faktisk ikke er perfekt. Hverken fru Lilli Gyldenkilde eller andre kan anfægte den kendsgerning, at supplerende dagpenge ikke i alle henseender er tiltænkt og fungerer for de fattigste her i landet. Jeg synes, fru Lilli Gyldenkilde skylder Folketinget og den danske befolkning at erkende, at det indgreb, der nu foretages, er et meget ærligt, meget hæderligt og meget modigt indgreb, som også indebærer upopulære signaler til befolkningen.

Hvis fru Lilli Gyldenkilde mener, at Socialdemokratiet skulle have udskudt hele denne sag under henvisning til, at Fremskridtspartiet alligevel ikke ville være en partner, der kunne bruges, så skal fru Lilli Gyldenkilde vide, at det ikke er Socialdemokratiets politik. Vi kan ikke spille hasard på det her område. Vi kan ikke risikere, at 18.000 personer mangler arbejde ved årsskiftet. Vi kan heller ikke risikere – undskyld, jeg siger det – at der satses på et Fremskridtsparti, som på to dage vender, når det gælder delpension og forringelser af a-kassesystemet.

Så jeg vil gerne spørge fru Lilli Gyldenkilde, hvad det egentlig er, fru Lilli Gyldenkilde er modstander af i den aftale, der her er indgået. På hvilket konkret punkt er det, fru Lilli Gyldenkilde mener, mennesker får det dårligere, end de havde det i forvejen? Hvad er det, der er forkert ved den lovgivning, der nu lægges op til? Det vil jeg gerne vide.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Meget kan man sige om mig, hr. Nyrup Ras-

[Lilli Gyldenkilde]

mussen, men ikke, at jeg ikke ved, hvad jeg arbejder med. Så længe har jeg dog siddet med de her ting. Det er det første.

Det andet er, at det ikke er fair at argumentere med hovedforslaget, når vi taler om ændringsforslagene. Det tvinger mig til også at bede om ordet senere til hovedforslaget, skal jeg blot gøre opmærksom på.

Vi drømmer ikke om at spille hasard med 18.000 mennesker. Derfor har vi hele tiden sagt, at lovforslag nr. L 55, som det lå uden de ændringsforslag, der nu tales om, skal vedtages, inden vi tager hjem. Vi ville stemme for det, hvis disse ændringsforslag ikke blev vedtaget. Så lad nu være med at tage argumentationen fra hovedforslaget i brug på ændringsforslagene.

Ændringsforslagene er tumpede i den forstand, at folk, der skal administrere dem ude i a-kasserne, ikke har en kinamands chance for at få adskilt de her ting, så de bliver til at arbejde med. Ellers var der jo heller ingen grund til, at det indgår i forliget, at man i de kommende 3 måneder skal ud og snakke med a-kasserne rundt omkring for at se, hvor mange utilsigtede konsekvenser der er i dette her. Utilsigtede konsekvenser er ikke mine ord, det er forligspartiernes ord.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg ved ikke, om fru Lilli Gyldenkilde kan forestille sig, at der ville være noget forkert i, at regeringen tog kontakt til arbejdsløshedskasserne sådan en 3-4 måneders tid, før de nye regler kom i kraft. Det, det drejer sig om, er at få de nye regler til at fungere bedst muligt på et område, der er uhyre kompliceret. Det ved fru Lilli Gyldenkilde også godt.

Jeg synes, man skulle vedstå, at disse ændringsforslag ganske vist er vanskelige, og det er også dem, der i enhver henseende er de mindst populære. Men jeg synes, man skulle sige til sig selv, også fra SF's side, fru Lilli Gyldenkilde, at én ting er den lidt bredere og mere populære lov, der kommer om lidt, en anden ting er de særregler, vi sidder og taler om her. Jeg kan godt se, at det vil være flot at sige, at man ikke vil være med til det upopulære, men det ville være endnu flottere at sige: Dette her er en del af en større helhed, der også handler om at komme den utilsigtede brug af supple-

rende dagpenge til livs i en tid, hvor økonomien er presset så hårdt, som den er. Det ville klæde også fru Lilli Gyldenkilde og SF.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Nyrup Rasmussen har lige fastslået, at de ændringsforslag, vi her har til behandling, hører til de mest vanskelige – det var vist ordret udtrykket – og det tror jeg at alle, der har forsøgt at sætte sig ind i det, til hundrede procent vil give ham ret i. Det er virkelig noget af det meget, meget vanskelige, altså selv for en hr. Nyrup Rasmussen – og hvordan så ikke for os andre 178 folketingsmedlemmer – at finde ud af, hvad dette i grunden går ud på.

Hr. Nyrup Rasmussen har helt rigtigt sagt, at når man skal lave ændringer – og det må da så specielt gælde vanskelige ændringer – skal man tale med dem ude i systemet, på de tusindvis af a-kassekontorer rundt omkring i landet, der skal administrere dette her, 3-4 måneder i forvejen, sagde hr. Nyrup Rasmussen, og nu skal man altså gøre det fra den 16. december til den 1. januar. Det er ikke 3-4 måneder, og det er ikke nogen typisk periode. Derfor er hr. Nyrup Rasmussens egen argumentation en meget, meget stærk argumentation for, at vi tager disse ændringsforslag af bordet – de har jo ingen hast overhovedet – og så gør man på ganske normal måde, sådan som Danmarks Riges Grundlov foreskriver: fremsætter et lovforslag engang i januar måned, som så bliver kørt igennem i 3 behandlinger, og så kan man eventuelt have en ikrafttrædelsesdato, der ligger en 4-5 måneder efter tredje behandling, så man kan få disse måneder til at drøfte med folk ude i landet, hvordan det vil fungere. I hvert fald kan så de mennesker, der skal administrere loven, komme ind og fortælle Folketinget: Vi vil få de og de vanskeligheder. Kunne man ikke lige lave det og det om den ene eller den anden vej? Det er jo det, der gerne skulle være meningen med en tovejskommunikation.

Det var gode, saglige og vægtige argumenter, hr. Nyrup Rasmussen fremførte, og jeg håber, at folk lyttede til dem, så de nu stemmer nej til ændringsforslagene, for det må være konklusionen af de argumenter, vi hørte fra hr. Nyrup Rasmussen.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

[Glistrup]

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5

vedtoges med 92 stemmer mod 34.

Ændringsforslag nr. 1, 3 og 4

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6

vedtoges med 98 stemmer mod 29.

Ændringsforslag nr. 7 og 8

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

*Forhandling***Kaj Poulsen (S):**

Ved andenbehandlingen af dette forslag sagde hr. Nyrup Rasmussen, at nu måtte vi vente et par dage, så kom julegaven, og jeg må da love for, at der er blevet ventet spændt.

Vi fik nu vedtaget de ændringsforslag, der gør dette forslag til en helhed. Vi har fået gennemført en arbejdsmarkedslovgivning, som styrker rådgivningen, som styrker vejledningen til de langtidsledige, som styrker uddannelsesindsatsen over for de ledige, som giver de ledige yderligere arbejdstilbud, så de ikke falder ud af arbejdsmarkedet, og som giver nye muligheder for en uddannelsesydelse til de dårligst uddannede i vores samfund. Vi har fået gennemført en arbejdsmarkedspolitisk reform, der for alvor tager fat på at gøre arbejdsmarkedspolitikken aktiv igen i Danmark.

Vi har ved de aftaler, vi har indgået med regeringen, fået 47 mio. kr. mere til arbejdsformidlingen, således at vi kan sikre os, at de intentioner, vi har her i Tinget, nu også kan blive ført ud i livet for fuldt klem.

Vi giver nu de ledige en mulighed for at opkvalificere sig til fremtidens samfund, til den teknologiske udvikling, som er langt inde over Danmark, og som vi skal gøre hvad vi kan for at følge med og være foran. Vi vil ikke mere bruge ledighedsperioderne til at være passive. Dette her er en melding om, at nu skal ledighedspe-

rioderne gøres til en udfordring, således at de ledige bruger dem til at uddanne sig i.

Den tid er forbi, da den eneste betingelse for at få 120.000 kr. om året som ledig var, at man holdt hænderne dybt begravet i lommen. Nu stiller vi krav til de ledige, nu er det hænderne op af lommen, nu er det ud på uddannelsesinstitutionerne for at prøve at opkvalificere sig til det danske arbejdsmarked.

Alle de ting får vi gennemført ved den lovgivning, der nu bliver vedtaget, den julegave, som hr. Nyrup Rasmussen talte om forleden dag, men at der også gennemføres ændringer for folk på supplerende dagpenge, kan vi forstå er kritisabelt. Vi prøver at gøre det danske arbejdsmarked aktivt, at få fat i alle, som har tilkendegivet et ønske om at være fuldtidsbeskæftiget på arbejdsmarkedet, og vi er skuffede, meget skuffede, over den stilling, som specielt SF har taget i denne sag.

De personer, som dette forslag tager sigte på, er nøje beskrevet i den aftale, der er afleveret i udvalget i dag. Det er personer, som har modtaget supplerende dagpenge i 10-15-20-25 år, og som har udtrykt ønske om at få fuldtidsarbejde, uden at vi har gjort noget ved det i Folketinget. Her bliver der for første gang taget fat på et arbejdsmarkedsproblem, som specielt rammer kvinderne, og så er vi skuffede over, at SF har meddelt, at de står af. Vi er glade for, og vi er stolte over, at vi deltager i dette forlig, og vi håber naturligvis, at vi endnu kan nå at få det andet arbejderparti her i Tinget med.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Nu står vi så med den såkaldte julepakke, hr. Nyrup Rasmussens julegave til de danske lønmodtagere, der er arbejdsløse. Jeg skal ikke klandre nogen for, at de er gået ind i drøftelser med regeringen om disse ting. Arbejdsløshed er et meget alvorligt problem, og derfor må folketingsmedlemmerne også finde sig i, at vi taler om det i denne sene aften, uden at råbe æv efter os.

Det, jeg hele tiden har sagt, er: Hvor er det godt, at der nu er blevet gennemført nogle tiltag, der sikrer både jobmuligheder og – og ikke mindst – uddannelsesmuligheder. Ingen tvivl om, at vi gerne ville have haft de uddannelsesmuligheder bedre, det har vi givet udtryk for hele tiden, og ingen kan sige andet, end at SF i årevis har råbt op om, at der skulle være uddan-

[Lilli Gyldenkilde]

nelsesmuligheder til stede for folk, der får dagpenge. Det er godt, at det er blevet sådan.

Der er nogle rådighedsstramninger. Alle, der kender lidt til blankethysteriet i forbindelse med det at være arbejdsløs, fordi arbejdsløshedsdagpengeloven bygger på en latent mistro til de ledige, vil vide, at det i hvert fald ikke er blevet lettere at komme i en a-kasse, fordi der er rådighedsstramninger.

Jeg synes også, det skal siges, at vi har forsøgt under udvalgsarbejdet med L 55 – og nu taler jeg om hovedforslaget – så godt som muligt at få afgrænset disse stramninger, og arbejdsministeren og jeg har tidligere haft en lille, skal vi sige dialog i al venlighed om fortolkningen af dem. Det siger sig selv, at dem er vi ikke begejstrede for, og det mener jeg heller ikke Socialdemokratiet er. Det er der ingen af os der er, og at de er kommet med, skal vi ikke klandre hinanden for. Det er noget, I har været nødt til at tage med, I, der har været med til at lave forliget. Vi har forsøgt en afgrænsning og var nået dertil, hvor vi kunne sige: Om disse rådighedsstramninger, sat op mod hovedformålet med hele lovforslaget, som er at give bedre uddannelsesmuligheder og bedre jobmuligheder for en lang række arbejdsløse, ikke mindst langtidsarbejdsløse, måtte vi til sidst sige: O.k., det er til at have med at gøre.

Vi var indstillet på indtil for et kvarter siden, da vi blev færdig med afstemningerne om ændringsforslagene, at stemme for dette forlig, for det er jo et forlig, som Socialdemokratiet har indgået med de borgerlige partier, men så kommer man og kører en hel skæverik ind i dette her, for det mener jeg det er, i og med at man begynder at sige: Jamen så kræver vi afspadsering af overarbejde for arbejdsløse, før de kan få dagpenge. Det vil sige, at det er de eneste – ud over dem, som har det stående i overenskomsterne selvfølgelig – som har afspadsering af overarbejde på den måde, at man udsætter det tidspunkt, hvor de kan få dagpenge; de skal altså gå nogle dage ledige, før de kan få dagpenge, fordi de, i de 13 uger før de blev ledige, har haft noget overarbejde. Det vil sige, at dårlig planlægning ude i virksomhederne er det nu lønmodtagerne der kommer til at betale for. Man kan også sige det på en anden måde, nemlig at nu kommer arbejderne til at arbejde gratis nogle dage, inden de bliver fyret. Det er jo smukt!

Det andet er det, vi har drøftet så voldsomt de seneste dage: Indgrebet over for dem på supplerende dagpenge. Jeg har vitterlig mange gange forsøgt at give udtryk for – men det er ikke lykkedes mig at trænge ind til hr. Nyrup Rasmussen på det punkt, og det er jeg lidt ked af – at hvis jeg var sikker på, at folk ikke ville blive fuldtidsarbejdsløse af det, der her er besluttet, så ville jeg naturligvis have stemt for det. SF ønsker ikke, at der skal være en eneste arbejdsløs på dagpenge, hvis de kan få arbejde; det siger sig selv. Vi ønsker folk i arbejde. Konsekvensen af dette mener jeg bliver en anden.

Rådighedsstramningerne, som vi er blevet enige om, er o.k., efter at vi har fået dem afgrænset, og vi redder via dem ca. 75.000 mennesker fra bistandssystemet i de kommende to år, men de øvrige ændringer, der er kommet ind, får os til at sige: Nu er vi så tæt på, at vi ikke kan bære mere – og det kan vi jo sige, fordi det ikke er vores forlig. Vi har ikke været med i forhandlinger, vi har endda fået det indtryk, at det nærmest er blevet os forbudt at tale med arbejdsministeren om disse ting undtagen helt officielt, når vi har opholdt os i Arbejdsmarkedsudvalget. Det har vi så benyttet os af og kaldt arbejdsministeren til samtale en gang imellem.

Vi har fået afklaret mange ting, og det er da også den afklaringsproces, vi har været inde i, som har betydet, at Socialdemokraterne har måttet forhandle så hårdt de sidste tre dage. Det er jo sandheden. Det er, fordi der blev gjort opmærksom på, hvor mange faldgruber der var i dette, og det har Socialdemokratiet vistnok også selv erkendt – jeg er lige ved at sige, at det ville være tåbeligt andet, for ellers var der jo ingen grund til at sidde og forhandle så hårdt i tre nætter.

Sammenlagt må jeg sige: Argumentet fra hr. Nyrup Rasmussen over for mig før om, at vi satte noget på spil, kan vi ikke bruge til noget. Vi har ikke spillet hasard med de arbejdsløse, vi har ikke været inviteret til forhandlinger, og vi har ikke været med i forliget. Vi ville have stemt for L 55, hvis det ikke var lykkedes at lave et forlig mere her i yderste minut, men nu vil vi undlade at stemme til det. Jeg mener, at Socialdemokratiet i denne sag havde det bedste våben – hvis vi skal gå lidt ind i krigersproget, her inden julefreden sænker sig – i hænde over for denne regering, som ikke ville drømme om at gennemføre besparelseslove på dagpengeom-

[Lilli Gyldenkilde]

rådet med hr. Glistrups parti og med en hr. Glistrup som forhandler. De ville jo ikke vide, om et forlig, dagen efter at det var indgået, var faldet i spåner, fordi man var blevet uenig i Fremskridtspartiets gruppe og hr. Glistrup var blevet underkendt. Men våbnet, som Socialdemokraterne har, er trepartsdrøftelserne. Denne regering gennemfører ikke nedskæringer på dagpengene, så længe man vil have, at der skal ske noget ved disse trepartsdrøftelser, og derfor mener vi i SF, at vi med fuld ret kan sige til Socialdemokratiet: Det var værgerligt, at I gik ind i det sidste forlig, så meget mere som arbejderpartierne kunne have stemt sammen. Det kan de ikke mere.

Da der imidlertid er både gode ting og dårlige ting i dette forslag, vil Socialistisk Folkeparti undlade at stemme til det. Vi vil ikke tage et medansvar for det, der er lavet, for vi har ikke noget ansvar for det, men vi vil på den anden side heller ikke gå imod de dele, der er gode i forslaget.

(Kort bemærkning),

Kaj Poulsen (S):

Jeg har ikke det store kendskab til matematik, men jeg kan forstå, at fru Lilli Gyldenkilde mener, at vi skulle have klaret det borgerlige flertal her i salen ved sammen at stemme mod L 57. Jeg må indrømme, at dér slår min matematik ikke til mere.

Kan fru Lilli Gyldenkilde forklare mig, hvordan vi, SF og Socialdemokratiet, ved at stå last og brast, ryg mod ryg, kunne have forhindret vedtagelsen af L 57? Jeg synes, det er forstemmende, og jeg er skuffet over, at SF har taget den stilling, det har, til dette forslag.

SF må såmænd snakke med arbejdsministeren alt det, de vil. Fru Lilli Gyldenkilde må gå til morgenkaffe, aftenkaffe og middagsmad hos arbejdsministeren alt det, hun vil. Men vi har ikke set noget resultat af det endnu; måske fordi der er for lidt konstruktiv tænkning i SF i disse år. Det beklager vi.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg kan da godt forstå det, hvis hr. Kaj Poulsen har det lidt svært med matematik, men denne sag har jo heller ikke en pind med matematik at gøre. Jeg ved da alt om, at vi ikke har et flertal sammen her.

Det, jeg sagde, var, at man havde et våben i hænde, så man kunne have presset regeringen til at lade være med at putte det sidste, der var dårligt, ind i forslaget.

Men som hr. Kaj Poulsen rigtigt sagde i går, er der nogle, der ikke har den lille grønthandlerleksamen. Det er vi mange der ikke har, men man behøver nu ikke heller at have den for at kunne se og høre, at hr. Kaj Poulsen har lidt svært ved at forstå det, når man forsøger at snakke lidt overordnet om tingene.

Glistrup (FP):

På nogle tilhørere virkede det nok rørende, da den socialdemokratiske ordfører her allerede 8 dage før jul begyndte at tale om julegaver, men så gjorde ordføreren det, som en giver aldrig skal gøre: han gav sig til at pakke sin egen julegave ud i fuld offentlighed.

Og hvad var det så, han fandt? Jo, sagde han, her har vi virkelig den glædelige julegave, her er der 47 mio. kr. mere til arbejdsformidlingen. Det var det, han fandt deri. Og det er sikkert rigtigt – jeg tror endda, det er undervurderet – at hr. Kaj Poulsens julegave er endnu flottere. Det skulle slet ikke undre mig, om det, når finansministeren gør tingene op om et år eller to, er 147 mio. kr., når man ser på alt det, arbejdsformidlingen nu skal til at lave. Og derudover er der jo et enormt bureaukrati rundt omkring i a-kasserne og i virksomhederne, og det skal også betales.

Man kan måske huske min oplæsning fra tallerstolen af brevet fra fiskerne i Skagen om, hvordan de skulle finde ud af dette ved at ligge og skrive rundt til skipperne og andre, der i øjeblikket er i Aberdeen, eller hvor de måtte være henne, for simpelt hen at få lagt det her rigtigt sammen.

Der er virkelig penge i dette bureaukrati, det har hr. Kaj Poulsen ret i, og til at pakke denne bureaukratijulegave ud valgte hr. Kaj Poulsen af alle dage den 16. december 1988, den dag, arbejdsministerens chef omsider – tilskyndet af nogle galluptal, bevares, men han gjorde det da – udråbte som dagen, hvor man går til kamp mod bureaukratiet. På den selv samme dag har hans konservative arbejdsminister indgået et julegaveforlig, hvor det virkelige julegaveindhold er adskillige hundrede millioner mere til bureaukrati, blanketudfyldelse, tro og loveerklæringer, skemaer og blanketter. Det er det,

[Glistrup]

som er en meget, meget central del af indholdet. Her har hr. Kaj Poulsen, der jo har arbejdet meget med disse sager, ret; det er skarpt og klart set, at det er en af de meget, meget væsentlige ingredienser i det, De Konservative gør i praksis, mens de i teorien forsøger at fylde både morgens og morgendagens aviser med, at de er så antibureaukratiske. Når det kommer an på en prøve, er det imidlertid lige præcis det stik modsatte, der er tilfældet.

Det er altså et hovedelement i forslaget, og derfor er det ikke en julegave, som vi umiddelbart synes så godt om. Men der er jo andet end bureaukrati i det. Stort set kan man sige, at her får vi et hybridnet, så vi ikke behøver at lave hybridnet til mange milliarder kroner andre steder. Vi får en sammensvejsning af for det første det forslag, vi vedtog ved anden behandling, og så det fuldstændig væsensfremmede i forhold til det, som der var afstemning om i forbindelse med ændringsforslagene. De to ting skal altså græsse side om side i det forslag, vi nu skal til at stemme om.

Jeg håber, jeg har været så god en pædagog, at jeg har evnet at sige, at det sidste led, de ændringsforslag, der er tale om, synes jeg ikke særlig godt om, og dem er jeg nærmest tilbøjelig til at stemme imod.

Vedrørende andet element i L 55, som det forelå ved anden behandling, har jeg også nogle argumenter, der taler for, at man skal stemme imod, og det ved Folketingets medlemmer jo, når de har studeret de 6¾ side, som jeg har skrevet om det i betænkningen, som man har haft i hvert fald fire dage til at læse. Arbejdsministeren har det til gode, så han behøver hverken Bo Bojesen eller Blæksprutten til sin julemiddag, han kan bare læse disse 6¾ side. Han afslørede i hvert tilfælde ganske og aldeles tydeligt, at han ikke havde læst så meget som en linje af de 6¾ sides analyse af L 55, da han holdt sit flammende indlæg her. Han havde ikke nogen kendsgerninger at lade sig distrahere af med hensyn til, hvordan Fremskridtspartiets forhold var til besparelser vedrørende arbejdsmarkedsforholdene.

Men det må være dejligt at være arbejdsministeren, for han kan nemlig blive klogere i jule-ven ved at tage denne betænkning med i julekufferten og læse, hvad vi skriver i den. Rigtig glædelig julelæsning, hr. arbejdsminister! Men det bliver altså rødt det, han får at se at Frem-

skridtspartiet repræsenterer på dette felt, når vi nu om lidt skal stemme om, hvorvidt der skal siges ja eller nej til forslaget i dets hybridmæssige sammensætning. Vi siger nej.

Bollmann (CD):

Forslaget her eller i hvert fald dele af det skulle gennemføres inden nytår, det tror jeg mange var enige om, for hvis ikke det skete, var der op mod adskillige tusinde, der ville, om jeg så må sige, falde ud over kanten. Det er der mange der har vidst, og derfor er der også mange gode ting i dette lovforslag; det har vi sagt fra starten.

Men ministeren har jo blandet temmelig mange ting sammen, og en overgang var der mange, mange flere. Jeg har sagt, at vi ikke er særlig skuffede over, at man har fjernet noget af det, der var i L 57, men vi er skuffede over, at man ikke har fjernet noget mere. Vi har fra starten taget to meget store forbehold.

Det første var, som alle ved, arbejdsgiverens betaling af den første ledighedsdag. Vi synes stadig væk, det er et forkert signal at give erhvervslivet i en situation, hvor det gælder om at begrænse erhvervenes omkostninger og skabe nye arbejdspladser. Det synes vi derfor er forkert. Jeg ved godt, at det er ændret en lille smule undervejs i behandlingen, men vi mener ikke, det er tilstrækkeligt, og det var også derfor, vi stillede ændringsforslaget ved anden behandling.

Det andet store problem, vi havde, var reglerne om supplerende dagpenge. Det er muligt, at forligspartierne tror på det, de har prøvet at overbevise os om, men jeg er nødt til at sige ganske klart: Jeg tror ikke på det, og det gjorde fru Lilli Gyldenkilde heller ikke. Vi tror simpelt hen ikke, at de arbejdstilbud er der, og så ved vi, at det er nogle grupper, som vil få meget, meget svært ved at klare situationen, der bliver ramt på den måde.

Jeg ved godt, at man kan tage en diskussion om, hvad det er at blive ramt. Jeg skal ikke her citere vor ven Jacob Haugaard, men jeg kan huske, at han engang fortalte, at han var blevet arbejdsramt. Det er så noget helt andet, men jeg mener, at dette er for alvorligt til, at man kan bruge den form for argumentation, som ministeren gjorde.

Også her er der selvfølgelig sket visse ændringer, også så sent som i dag, ændringer, som

[Bollmann]

vi knap nok kender. Jo, efterhånden har vi fået dem læst, og vi har også fået dem forklaret et par gange, hvad jeg er meget taknemmelig for. Men både det, at arbejdsgiverens betaling for den første ledighedsdag forsvinder, og det, at reglerne om supplerende dagpenge ser ud, som de gør, betyder, at vi ikke kan stemme for lovforslaget. Men som sagt: Der er mange og gode positive ting i det, og derfor vil CD undlade at stemme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 90 stemmer (S, KF, V, RV, KRF og Steenholdt (GrønL.)) mod 15 (FP); 19 (SF og CD) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 10. januar 1989 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående Folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Som det fremgik af min meddelelse ved starten af det første møde i dag, er det sidste gang, jeg står her og har ledet møderne i Tinget. Jeg synes ikke, jeg kan slutte uden at gøre et par bemærkninger.

Jeg vil først og fremmest sige tak for den tillid, Tingets medlemmer har vist mig ved at vælge mig – for første gang på det sidste møde inden julepausen for 7 år siden. Det er sket 10 gange siden. Jeg takker for den tillid, der er vist mig. Vi har, synes jeg, løst en lang række opgaver i samarbejde, og det har været inspirerende, det har været spændende, det har været en dej-

lig periode. Det betyder ikke, at vi har løst alle opgaver. Mange ting er undervejs, men sådan må det være i et parlament. Det er en levende organisme, som aldrig bliver færdig, og jeg ønsker held og lykke med det videre arbejde.

Jeg siger altså tak for tillid, og jeg siger tak for samarbejde. De sidste ord, jeg skal sige her fra denne i enhver henseende ophøjede stol, skal være en opfordring til at værne om det folkestyre, vi har. Jeg vil gerne understrege, at det gør man ikke først og fremmest i grundlovstalerne. Det gør man først og fremmest i den måde, Folketinget fungerer på, de beslutninger, der træffes her, den måde, man behandler hinanden på, den måde, man taler om hinanden på, den måde, man taler til hinanden på. Jeg vil godt understrege, at den første forudsætning for, at vi kan forvente, at befolkningen skal have respekt for og tillid til det arbejde, vi foretager, er, at vi selv omfatter det med den alvor og den respekt, som de, der har valgt os, har krav på, og som vi alle sammen skylder dansk folkestyre.

Tak for en god tid!

(Kraftigt bifald fra salen).

Formanden:

Som bekendt er bifaldsyttringer ikke tilladt. *(Munterhed).*

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hr. formand! Nej, sådan kan det ikke hedde i dag. For én gangs skyld er direkte tiltale nødvendig.

Kære Svend Jakobsen! Beslutningen om at nedlægge hvervet som medlem af Folketinget og dermed som vores formand kan vi desværre alle kun tage til efterretning.

Vi ved, at når Svend Jakobsen efter moden overvejelse har truffet en sådan personlig beslutning, står den fast.

Svend Jakobsen har om 6 dage været Folketingets formand i 7 år. Svend Jakobsen skal vide, at vi alle af hjertet påskønner hans virke som alle grupper og alle medlemmers formand. Din indsats, Svend Jakobsen, har stedse været præget af kvalitet og af redelighed.

Du har været i spidsen i debatten om vilkårene for det politiske arbejde og i omsorgen for folkestyret og Folketingets placering. Vores formand har altid på fornemste og naturligste

[Statsministeren]

vis værnet om Tingets værdighed og ukrænkelighed.

Man kan med rette, synes jeg, sige en ting om vor formand, som er nok så sjælden: Svend Jakobsen har aldrig været under mistanke for at være ude i et underlødigt ærinde. Din troværdighed er legendarisk.

Tak for 7 års godt formandskab! Formandens videre færd gennem livet vil vi alle ledsage med vore bedste ønsker.

(Meget kraftigt bifald fra salen).

Formanden:

Tak skal I have!

Inden jeg hæver mødet, vil jeg gerne have lov til at ønske alle medlemmer, alle medarbejdere i huset, som jeg også gerne vil takke for et fortræffeligt samarbejde, og alles familier en rigtig god jul og et godt nytår og alt godt fremover.

Mødet hævet kl. 22.00

Formanden modtog den 20. december 1988 følgende skrivelse:

»STATSMINISTERIET

Den 20. december 1988.

Til Folketingets formand

Med skrivelse af 16. december 1988 har hr. formanden hertil oversendt en af 76 folketingsmedlemmer under henvisning til grundlovens § 73, stk. 2, fremsat begæring om, at det af Folketinget den 16. december 1988 ved 3. behandling vedtagne forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser først indstilles til stadfæstelse, efter et nyvalg til Folketinget har fundet sted og forslaget på ny er vedtaget af det derefter sammentrædende Folketing.

Som det fremgår af mine udtalelser i Folketinget ved 3. behandling af lovforslaget den 16. december 1988, er det er min opfattelse, at § 73, stk. 2, ikke kan finde anvendelse på det omhandlede lovforslag.

Jeg må herefter mere, at der ikke foreligger fornødent grundlag for at imødekomme det fremsatte krav om udsættelse af lovforslagets stadfæstelse, og agter derfor i dag at lade indstille til Hendes Majestæt Dronningen, at lovforslaget stadfæstes.

Poul Schüter.«